

Od redaktora naczelnego

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce trzeci w 2024 r. numer *Przeglądu Historyczno-Wojskowego*. Co dla nas szczególnie istotne, w tym roku przypada jubileusz dziewięćdziesięciopięciolecia ukazania się pierwszego numeru tego zasłużonego periodyku.

Na trzeci tegoroczny numer składa się siedem artykułów naukowych i jeden tekst recenzyjny. Dział *Artykuły i studia* otwiera opracowanie Karola Kościelniaka, który przenosi czytelnika na front wielkiej wojny północnej. Dokładnej analizie poddaje on przebieg i skutki bitwy pod miasteczkiem Jakobstadt (Kryżbork), położonym na południe od Królewca, do której doszło w lipcu 1704 r. Co ważne, w bratobójczym boju starły się oddziały litewskie walczące zarówno u boku Szwecji, jak i Rosji. Drugi publikowany artykuł jest autorstwa Andrzeja Olejniczaka i dotyczy losów Pułku Pruskiego, powołanego do życia w listopadzie 1806 r. Według założeń Napoleona mieli w nim służyć poddani króla Prus, którzy w ogromnej liczbie trafili do niewoli francuskiej po klęsce armii pruskiej. Przez jego szeregi przewinęła się znacząca, choć trudna do oszacowania liczba Polaków. Z kolei studium Przemysława Olstowskiego przenosi czytelnika w okres świeżo odzyskanej przez Polskę niepodległości. W swoim studium autor skupia się na relacjach między Wojskiem Polskim a władzami cywilnymi i społeczeństwem Pomorza w 1920 r. Analizuje przyczyny i przejawy napięć, do których dochodziło między wspomnianymi podmiotami, a które miały negatywny wpływ na tempo integracji Pomorza z Polską w pierwszych latach niepodległości. Kolejny tekst został przygotowany przez Daniela Koresia, który przedstawia niemieckie planowanie operacyjne do wojny z Polską w okresie 1938–1939, ze szczególnym uwzględnieniem roli Śląska oraz tzw. luki częstochowskiej. Piąty w kolejności to artykuł Stefana Michała Marcinkiewicza. Przybliża on dość mało znane, a niezmiernie tragiczne losy ok. 10 tys. jeńców armii włoskiej przetrzymywanych przez Niemców w *Stalagu I B Kommando Prostken* (Bogusze) na terenie Prus Wschodnich w latach 1943–1945.

Autorką kolejnego artykułu jest Hanna Kurowska, która opisała dzieje Szpitala Garnizonowego w Zielonej Górze, działającego tam jako zaplecze medyczne 5 Saskiej Dywizji Piechoty ludowego Wojska Polskiego w okresie od czerwca 1946 do wiosny 1948 r. Lekarze wojskowi tego szpitala służyli pomocą także mieszkańcom miasta, pracując dla Polskiego Czerwonego Krzyża, Ubezpieczalni Społecznej, a także w miejscowych fabrykach i szkołach. Jego likwidacja wywołała „kryzys na polu lecznictwa” w mieście. Autorem tekstu zamykającego dział *Artykuły i studia* jest Radosław Szewczyk. Artykuł prezentuje historię i kształtowanie się zasobu Archiwum Wojskowego w Oleśnicy. Przechowywane tam zbiory są w szczególnym zainteresowaniu historyków wojskowości, przede wszystkim dokumenty po tzw. ludowym Wojsku Polskim, wytworzone po 1956 r. przez jednostki wchodzące w skład dwóch okręgów wojskowych: śląskiego i warszawskiego.

W dziale *Recenzje, omówienia i polemiki* proponujemy lekturę artykułu recenzyjnego autorstwa Jana Szkudlińskiego, który omówił krytycznie opublikowaną w ubiegłym roku przez warszawskie wydawnictwo Tetragon książkę Jana Błachnio pt. *Austro-węgierskie służby tyłowe w kampanii karpackiej 1914–1915*.

Gorąco zachęcamy naszych Czytelników do lektury cyfrowej wersji czasopisma pod adresem: <https://wbh.wp.mil.pl/pl/pages/numery-phw-2018-09-25-f/>.

Sławomir Poleszak

